

Výběr z nově vyšlých titulů

Rudolf Havelka¹

Malcolm Barber 2008. *Proces s templáři*. Praha: Argo, 396 s., ISBN: 978-80-257-0018-1.

Anotace: Templáři vedli na Východě křížové výpravy proti Islámu po téměř dvě staletí. V jejich průběhu se z původní malé skupinky rytířů stala velkolepá armáda, zaštitěná na celém území latinského Západu rozsáhlou sítí pevností/velitelství („preceptories“). V říjnu roku 1307 byli ale členové tohoto zdánlivě nedotknutelného a respektovaného Řádu na příkaz francouzského krále Filipa IV. Sličného pozatýkáni a obviněni ze závažných zločinů proti náboženství/herezi, mimo jiné z popírání Krista, homosexuality a modloslužebnictví. Následující soudní procesy trvaly téměř pět let a vyvrcholily zrušením Řádu. Pohnutky jednotlivých účastníků a dalekosáhlé dopady procesu jsou předmětem napjatých a stále nedořešených sporů, jejichž dozvuky jsou patrné i v dnešní době.

V novém vydání této klasické práce Malcolm Barber pojednává celý proces v kontextu nových zpracování témat křížových výprav, hereze, papežství a francouzské monarchie.

Louise Barrett – Robin Dunbar – John Lycett 2007. *Evoluční psychologie člověka*. Praha: Portál, 512 s., ISBN: 978-80-7178-969-7.

Anotace: Evoluční psychologie je nový vědní obor, který vznikl přibližně před třiceti lety. Tato disciplína se velmi rychle rozvíjí a za poměrně krátkou dobu si v rámci psychologie vydobyla nepřehlédnutelné postavení. Podle evoluční psychologie se při vývoji psychologických procesů a vlastností uplatňoval přírodní výběr, stejně jako při vývoji biologických mechanismů. Tímto mechanismem se přenášejí vlastnosti, které se osvědčily pro přežití či pro zvýšení populace. Evoluční psychologie se zabývá například chováním při výběru partnera, sexuálním a rodičovským chováním, altruismem. Moderní učebnice vycházející z nejnovějších výzkumů pokrývá celou oblast evoluční psychologie člověka, včetně vývoje jazyka a kognitivních procesů. Výklad je přehledně strukturován a je doplněn množstvím grafů a tabulek. Kniha je určena pro psychology, biology a studenty těchto oborů.

Fiona Bowie 2008. *Antropologie náboženství*. Praha: Portál, 336 s., ISBN: 987-80-7367-378-9.

Anotace: Antropologie zkoumá člověka jako komplexní bytost a k tomuto využívá poznatků přírodních i sociálních věd. Východiskem studia je pro ni odlišnost mezi vlastním a cizím. Jací jsou ostatní a co tato odlišnost říká o naší vlastní společnosti? Co definuje člověka? Takovéto otázky dělají z náboženství významný předmět studia antropologie. Publikace představuje základní témata oboru i současný vývoj. Zabývá se teoretickými přístupy k oboru antropologie náboženství i jevy, jako jsou mýty, rituály či symboly, a vztahy mezi kulturou,

¹ Texty anotací jsou převzaty od nakladatelů.

společností a náboženstvím. Kapitoly knihy je možno probírat v různém sledu (každá má úvod, shrnutí, bibliografii a poznámky). Teoretické otázky jsou ilustrovány případovými studii.

Emilio Gentile 2008. *Politická náboženství. Mezi demokracií a totalitarismem*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 223 s., ISBN: 978-80-7325-153-6.

Anotace: Tato kniha je kritickým úvodem do studia sakralizace politiky, které je založeno na teoretickém rozboru dějin. Prostřednictvím významných příkladů z historie a definic sloužících k orientaci zamýšlí čtenáři poskytnout základní nástroje, jež napomohou rozeznat obecné rysy sakralizace politiky a také podobnosti a příbuznosti, rozdíly a specifika jednotlivých politických náboženství v závislosti na historické situaci a různých ideologických kombinacích, v nichž se projevovaly. Politika se podle Gentileho sakralizuje vždy, když se politická entita – národ, demokracie, stát, rasa, třída, politická strana – promění ve svátost, modlu, jíž je nutné se klanět a která vládne pomocí symbolů a rituálů, jež z ní činí počátek i konec lidské existence.

Stanislav Komárek 2008. *Příroda a kultura. Svět jevů a svět interpretací*. Praha: Academia, 312 s., ISBN: 978-80-200-1582-2.

Anotace: Kniha pojednává souvislosti přírody a kultury v širokém kontextu – je kulturní proces protikladný přírodnímu, či se jedná mnohem spíše o „pokračování přírody jinými prostředky“? Druhé, rozšířené a doplněné vydání vychází primárně z koncepcí C. G. Junga a A. Portmanna, které spatřují společný kořen kreativity lidské i přírodní, což je v poměrech evropského myšlení pohled pozoruhodně blízký perspektivě, jak přírodu a společnost vnímala klasická Čína. Kniha se zabývá základními jungovskými pojmy, lidskou percepcí světa a jejím vztahem k jazyku, problémem antropomorfismu a sociomorfního, biomorfního a mechanomorfního modelování v naší vědecké i mimovědecké percepci přírody, paralelami mezi evolucí artefaktů a přírodních objektů, portmannovskou přírodní estetikou a dalšími příbuznými tématy v řadě navzájem souvisejících esejí, v podobném stylu jako jiné autorovy knihy.

Lubomír J. Konečný 2008. *Románská rotunda ve Znojmě: Ikonologie maleb a architektury* (Host), 452 s., ISBN: 80-7294-171-2.

Anotace: Raněrománská rotundy sv. Kateřiny na znojmském hradě, pocházející z 11. století, je naší nejstarší Národní kulturní památkou a také nejstarší stojící, téměř intaktně dochovanou svatyní na Moravě. Její nástěnné malby – v mnoha směrech evropsky unikátní – byly téměř po dvě staletí předmětem diskusí mnohých odborníků, které dosud nejsou uspokojivě ukončeny. Monografie přináší novou umělecko-historickou interpretaci této památky v komplexním pohledu. Kromě souhrnu dosavadních poznatků je rozsáhlá problematika její architektury a maleb analyzována v celoevropském kontextu, což vede k objasnění původní podoby a funkcí rotundy, jakož i obsahu a doby vzniku maleb, do jejichž náboženského programu je unikátně začleněno dynastické téma Přemyslovců.

Pavel Marek et al. 2008. *Český politický katolicismus v letech 1848–2005*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 536 s., ISBN: 978-80-7325-155-0.

Anotace: Kniha soustřeďuje příspěvky k dějinám českého politického katolicismu v období od roku 1848 do současnosti. Autoři sledují problematiku vzniku prvních katolických politických stran, které se postupně měnily z honoračních seskupení v moderní masovou Československou stranu lidovou, která v letech první Československé republiky pod Šrámkovým vedením reprezentovala sjednocený politický katolicismus a převedla ho z krizového poválečného období mezi rozhodné obhájce republiky a demokratického systému. V knize je věnována velká pozornost historii českého politického katolicismu v letech po 2. světové válce, v období zápasu o nalezení optimálního modelu uspořádání společnosti v letech 1945–1948 a po komunistickém puči v roce 1948, který politický katolicismus degradoval a ČSL odsoudil do role satelitu komunistické strany. Závěr knihy pak evokuje období po roce 1989, kdy politický katolicismus prochází zásadní transformací a hledá nové místo v politickém systému a české společnosti na přelomu 20. a 21. století. Práce svým souhrnným a přehledovým charakterem reprezentuje vítanou a potřebnou příručku, po níž sáhne odborník i zájemce o české politické dějiny.

Karel Novotný – Milena Fridmanová (eds.) 2008. *Výzkumy subjektivity. Od Husserla k Foucaultovi*. Červený Kostelec: Nakladatelství Pavel Mervart, 348 s., ISBN: 978-80-86818-61-0.

Anotace: Kolektivní monografie *Výzkumy subjektivity* přináší texty autorů nové generace, které se vyznačují potřebou znovu se vymezit vůči tradičnímu pojmu „subjektivita“ z nejrůznějších hledisek i východisek.